

Respiratory - Disajni

Terminology - Terminologija

Respiratory System or
Pulmonary
Disajni ili plućni sistem

Lungs
Pluća

Cough
Kašalj

Sputum or Mucus or Phlegm
Pljuvačka, ili sluz, ili ispljuvak

ABG'S Arterial Blood Gases
Arterijski krvni gasovi (ABG)

Definition - Definicija

Entire system of organs and tissues involved in breathing; these include the all parts of the nose, throat, trachea, bronchi and lungs. Often divided into the upper and lower respiratory system.

Cijeli sistem organa i tkiva uključenih u proces disanja; u ove spadaju svi dijelovi nosa, grla, dušnika, bronhija i pluća. Često se dijeli na gornji i donji disajni sistem.

The body organ responsible for exchanging the needed oxygen for body metabolism and breathing. Located in the chest. They also remove carbon dioxide (CO₂) from the body.

Tjelesni organ odgovoran za razmjenu potrebnog kisika za disanje i metabolizam organizma. Lociran u grudima. Pluća takodje uklanjaju ugljični dioksid iz tijela.

Coughing is a protective reflex response to irritations in the trachea (airway) such as foreign objects, mucus, and other agents that cause inflammations. Most common symptom of respiratory disease.

Kašalj predstavlja zaštitnu refleksnu reakciju na iritaciju dušnika (zračnog kanala) od strane stranih tijela, sluzi i drugih agensa koji izazivaju upalu. Najčešći simptom oboljenja disajnih puteva.

Excess mucus or phlegm from the respiratory system. The color, consistency, amount can be helpful in determining what the problem is. For example: Yellow / green indicates infection, Grey indicates bronchitis, watery clear common cold or allergy, White –asthma.

Pretjerana količina sluzi ili šlajma u disajnom sistemu. Boja, gustoća i količina mogu pomoći u otkrivanju problema. Na primjer, žuto / smeđa boja ukazuje na infekciju, siva boja ukazuje na bronhitis, bezbojni vodenasti ispljuvak ukazuje na običnu prehladu ili alergiju, ispljuvak bijele boje na astmu.

A blood sample taken from the artery rather to measure how well the lungs are exchanging oxygen and waste products (carbon dioxide) as well as acid-base imbalance.

Uzorak krvi uzet iz arterije da se utvrdi kako pluća vrše izmjenu kisika i otpadnih proizvoda (ugljični dioksid), kao i promjena kiselinske ravnoteže.

Respiratory - Disajni

Oximetry
Pulse Oximeter (pulse ox)
Oksimetrija/Oximeter za puls

A machine called a Pulse Oximeter is placed usually on a finger or earlobe to determine how much oxygen is in the blood. The number should be above 92%. Unlike ABG's this is painless.

Mašina koja se zove Pulse Oximeter se stavlja ili na prst ili uho radi utvrđivanja količine kisika u krvi. Rezultat bi trebao biti iznad 92%. Za razliku od ABG-ia, ovaj postupak je bezbolan.

Suctioning
Isisavanje

Suctioning is the process of removing secretions/mucus from the airway and to stimulate coughing to further promote the removal of secretions.

Isisavanje je proces sekrecije/sluzi iz disajnih puteva, te stimulisanja kašlja, kako bi sekrecije bile još bolje izbačene.

Obstructive Sleep Apnea
Obstruktivni prekid disanja u snu

A common respiratory sleep disorder characterized by snoring and episodes of breathing cessation that causes blood oxygen levels to fall below acceptable levels.

Uobičajen disajni poremećaj kod spavanja, karakterističan po hrkanju i zastojsima u disanju koje izaziva opadanje nivoa kisika u krvi ispod prihvatljivog nivoa.

Alveoli
Alveole

The tiny cells (air sacs) of the lungs with thin walls to permit exchange of gases used for respiration, oxygen and carbon dioxide (waste product).

Sitne ćelije (zračne kesice) u plućima, sa tankim zidovima koji dopuštaju razmjenu gasova u procesu disanja: kisika i ugljičnog dioksida (otpadni proizvod).

“Weaning from the Ventilator “
“Odvikavanje od ventilatora”

The process by which a patient is slowly “weaned” off the mechanical ventilator as they begin to breath on their own without the assistance of the ventilator.

Proces u toku kojeg se pacijenti postepeno “odvikavaju” od mehaničkog ventilatora , i sami počinju disati bez pomoći mašine.

Cyanosis
Cijanoza

A discoloration of the skin that gives the skin a blue color due to the lack of oxygen in the blood. Usually seen on the lips and nailbeds.

Koža poplavi zbog nedostatka kisika u krvi. Obično se vidi na usnama korijenu noktiju.

Dyspnea
Dispneja

The medical term used to describe a feeling of difficulty breathing or shortness of breath due to a lack of oxygen.

Medicinski naziv za osjećaj disajnih tegoba ili gubljenja daha zbog nedostatka kisika.

Respiratory - Disajni

Inspiration/Expiration Udisaj / izdisaj	Breathing in, inhaling. Breathing out; exhaling. Udahnuti; udisaj. Izdahnuti; izdisaj.
Ventilator or Respirator Ventilator ili respirator	A machine designed to support, assist, or take over the functions of breathing/respiration for the patient. Sometimes called a respirator or breathing machine. Mašina koja podržava, pomaže ili preuzima funkciju disanja/respiracije za pacijenta. Ponekad se naziva respiratorom ili mašinom za disanje.
Artificial Airway Endotracheal Tube ET Tube Umjetni zračni kanal Endotracheal Cijevčica, ET cijevčica	A breathing tube inserted through the mouth/nose into the air passages. Patient is then usually connected to a ventilator. Cjevčica za disanje koja se stavlja u disajne kanale kroz usta ili nos. Pacijent se u tom slučaju obično priključi na ventilator.
Tracheostomy (TrachTube) Traheostomija (TrachTube)	A surgical procedure to provide an airway by making an opening in the trachea. Hirurški zahvat kojim se oslobađa zračni kanal otvaranjem dušnika.
Intubate Intubation Intubirati/intubacija	The process of inserting an endotracheal tube (ET Tube) into the trachea. Usually is followed by placing the patient on a ventilator. Proces instaliranja cijevčice za disanje (endotracheal tube-ET Tube) u dušnik (trachea). Obično se nakon toga pacijent priključi na ventilator.
Lung Sounds Plućni zvukovi	The sounds made by breathing air in and out of the lungs. Normal lung and abnormal lung sounds. Wheezes, friction rubs, crackles are some terms used to describe abnormal lung sounds. Zvukovi koje proizvodi udisani i izdisani zrak u plućima. Normalni abnormalni plućni zvukovi. Hripanje, trenje, pucketanje su neki od termina kojima se opisuju abnormalni plućni zvukovi.
Aspiration Aspiracija	The accidental ingestion of foreign materials, usually fluid or mucus into the lung. This then causes an inflammation, irritation and or infection in to develop in the lungs. Nehotično unošenje stranih tijela, obično tekućine ili sluzi, u pluća. Izaziva upalu, iritaciju ili infekciju pluća.

Respiratory - Disajni

Pneumonia Pneumonija - upala pluća	An infection and or inflammation of the lung. Infekcija i/ili upala pluća.
Perfusion Perfuzija	Passage of blood through the lungs for exchange of oxygen. Prolazak krvi kroz pluća radi izmjene kisika.
Pneumothorax Pleural Cavity Hemothorax Hemotoraks pneumotoraks plućne maramice	The collapse of the lung due to air (pneumothorax) or blood (hemothorax) in the pleural cavity (the space between the two layers of the pleura or chest cavity) may also be due to trauma. Kolaps pluća izazvan prodorom zraka (pneumotoraks) ili krvi (hemotoraks) u prostor (između dva sloja plućne maramice ili grudne duplje) gdje se nalazi plućna maramica (pleura). Isto može biti izazvano nekom traumom.
TB Tuberculosis Tuberkuloza	A chronic inflammatory disease caused by the germ Mycobacterium tuberculosis. Hronično upalno oboljenje izazvano bakterijom Mycobacterium tuberculosis.
Pursed Lip Breathing Disanje napučenih usana	A technique used to slow breathing to maintain even lung pressure and control shortness of breath. This technique is taught to many patients with respiratory disease. Tehnika usporenog disanja koja se koristi radi održavanja jednakog pritiska u plućima i kontrole gubljenja daha. Ovu tehniku uče mnogi pacijenti sa respiratornim oboljenjima.
Pulmonary Edema PE Pulmonarna edema	A serious condition that occurs when too much fluid accumulates in the lungs, blocking transport of oxygen into the blood resulting in much sputum and difficulty breathing. Ozbiljno stanje izazvano akumuliranjem tečnosti u plućima koja blokira transport kisika u krv i rezultira stvaranjem velike količine pljuvačke i otežanim disanjem.
Pulmonary Function Tests Test funkcije pluća	A variety of tests used to determine how well the lungs are functioning. These are in addition to ABG's and chest x rays. Različiti testovi pomoću kojih se ispituje funkcija pluća. Rade se kao dodatak ABG testovima i rentgenskom snimanju pluća.
Chest Tubes/Drains Grudne cjevčice / drenaže	Used to re-expand a collapsed lung or air and fluid to be removed so the lung may re-expand. Upotrebljavaju se za povećanje kapaciteta kolapsiranih pluća, ili za uklanjanje zraka i tečnosti kako bi pluća mogla povratiti svoj kapacitet.

Respiratory - Disajni

Asthma
Astma

An inflammatory airway disease characterized by airway narrowing, bronchospasms and wheezing. Often called reactive airway disease. Maybe outgrown if it affects a child.
Upala zračnih kanala koju karakteriše sužavanje zračnih kanala, bronhospazmi i hripanje. Djeca je mogu prerasti.

Inhaler Nebulizer
Inhalator sa sprejom

A device that allows medication to be inhaled into the lung. An atomizer device that sprays liquid medication in aerosol from into the air a patient breathes
Naprava koja omogućava inhaliranje lijekova u pluća. Radi se o uređaju koji tečni lijek pretvara u sprej, te ga ubrizgava u zrak koji pacijent udiše.

Acidosis Acidemia
Acidoza / acidemija

A condition resulting from accumulation of acid in the blood and tissues. Usually caused from a lack of oxygen to the cells of the body. Acidemia reflects a high acid level with a $\text{pH} < 7.35$.
Stanje izazvano akumuliranjem kiseline (acid) u krvi i tkivu. Obično uzrokovano nedostatkom kisika u tjelesnim ćelijama. Acidemija predstavlja visok nivo kiseline od $\text{pH} < 7.35$.

Black Lung (Coal workers
pneumoconiosis)
**Crna pluća (Rudarska
pneumokonioza)**

Lung disease many coal miners have due to the breathing in of (ingestion) of coal dust into the lungs. Found more frequently in hard coal miners.
Bolest od koje oboljevaju rudari zbog udisanja ugljene prašine. Češće oboljevaju rudari koji kopaju tvrdi ugalj.

Asbestosis
Asbestoza

Lung disease from breathing in asbestos used at one time for fireproofing and insulating buildings.
Plućno oboljenje izazvano udisanjem asbesta, koji se nakad koristio u građevinarstvu kao izolator i zaštitnik od vatre.

Incentive Spirometer
Spirometar za vježbe disanja

A deep breathing exercise used frequently in the hospital by the patients to increase lung expansion through deep breathing. The device used by the patient has a visual clue to help if they are taking deep breaths.
Vježba dubokog disanja koju u bolnicama često upražnjavaju pacijenti kako bi povećali kapacitet pluća kroz duboko disanje. Uređaj koji pacijenti koriste ima vizuelni pokazatelj dubokih udisaja.

Respiratory - Disajni

Oxygen Mask
Maska sa kisikom

A device to provide extra oxygen during breathing. It can be placed by the nose (nasal cannula) or over the nose and mouth (mask). Different percentages of oxygen may be given based on the person's need.

Naprava koja obezbjeđuje ekstra kisik za disanje. Može se postaviti ispod nosa (nasal cannula), ili preko nosa i usta (maska). Zavisno od potrebe pacijenta, mogu se davati različite koncentracije kisika.

Bronchitis
Bronhitis

Inflammation of the cells of the bronchi (large air tubes leading to the lungs) yellow or gray mucus clogs the airways, causing shortness of breath, and pain especially with coughing.

Upala bronhijalnih ćelija (velike zračne cijevi koje vode u pluća). Žuta ili zelena sluz začepnja zračne kanale izazivajući gubljenje daha i bol, naročito pri kašljanju.

Emphysema
Emfizema

A COPD characterized by dilation and destruction of alveoli leading to large air spaces, decreased elasticity (ability to expand and retract) and trapping of air (not letting it out) in the lung.

Hronično obstruktivno oboljenje pluća koje karakterizira širenje i uništenje alveola i stvaranje velikih zračnih šupljina, smanjena elastičnost (sposobnost širenja i skupljanja) pluća, te zadržavanje zraka (nemogućnost izdisanja) u plućima.

COPD Chronic Obstructive
Pulmonary Disease
**Hronično obstruktivno
oboljenje pluća**

A combination of chronic bronchitis and emphysema as one disease most often in smokers and former smokers. Causes a reduced ability to force air out of the lungs.

Kombinacija hroničnog bronhitisa i emfizeme kao jednog od tipičnih oboljenja kod pušača. Izaziva nesposobnost izbacivanja zraka iz pluća.

Apnea
Apneja

The absence of spontaneous respiration (breathing).

Odsustvo spontane respiracije (disanja).

Bronchospasm
Bronhospazam

Constriction of air passages of the lung by spasmodic contraction of the bronchial muscle, obstructing the flow of air to the lungs.

Skupljanje zračnih kanala u plućima izazvano grčanjem bronhijalnog mišića, koje sprječava dotok zraka u pluća.